

Hoe ontstaat een damprobleem bij Henk van der Heijden?

Tom Kieboom

Onze enthousiaste ‘facebookmaker’ is ook zelf weer behoorlijk actief geworden met het maken van damproblemen. Daarbij schroomt Henk er niet voor om zijn verse probeersels te delen met ‘zijn’ dikke honderd volgers van de KvD facebook. Ook anderen ‘durven’ daar verse brouwsels op te zetten en om commentaar te vragen. Dit werkte het afgelopen halfjaar geweldig: binnen de kortste keren komen er suggesties voor verbetering binnen en zijn er zo diverse mooie composities ontstaan. Een prima alternatief voor de Damwerkplaats op de KvD website!

Henk van der Heijden doet hieronder uit de doeken hoe hij als partijdammer zich vele jaren geleden op het gladde ijs van de problematiek heeft begeven, met veel vallen en weer opstaan. Het uitvoerig laten zien van de vele mislukkingen moet voor eenieder zowel herkenbaar als leerzaam zijn, met name voor de beginnende of nog wat onervaren problemisten!

Henk van der Heijden

Van partijspeler naar probleemoplosser

Naast het partijdammen, dat ik sinds 1975 als clubdammer doe, had ik ook belangstelling in de diagrammen die ik periodiek in het Brabants Damnieuws en Het Damspel tegenkwam. Ik kwam tot de conclusie dat er meer was dan standen uit belangrijke wedstrijden, en dat er ook damproblemen in stonden. Daarbij was het merkwaardig dat ik als partijspeler meestal me beperkte tot de partijstanden, en dat enkele van mijn mede clubleden konden smullen van de problemen die ook ik uiteindelijk leerde ontdekken in het Brabants Dagblad (Piet Lauwen en daarvoor Jo Hobbelen).

Mede hierdoor ben ik begonnen met het oplossen van problemen zoals in Het Damspel. Met een ongekend enthousiasme ben ik gaan oplossen en als ik de oplossing gevonden had stuurde ik deze in, hopende bij de goede oplossers te komen staan. De moeilijkheden, die ik bij het oplossen ondervond was een geweldige prikkel en gaf een weldadig gevoel als de oplossing eindelijk gevonden was. En het liep wel heel goed dat oplossen. Ik stuurde overal mijn oplossingen in, zoals Het Damspel, Damnieuws (van Piet Lauwen) en de diverse oplostoernooien. Wat ik wel weet en waarvan ik overtuigd ben, is het feit dat je als beginnende oplosser een drang hebt om een oplossing te vinden, maar vaak is dat dan niet de goede. En, zoals ik ooit eens ergens gelezen heb, staat het vast dat de beginnende oplossers de ontdekkers van bij-oplossingen zijn. En zo is het maar net, ik kan dat beamen omdat ik het zo ook beleefd heb.

Als beginnend oplosser wilde ik bij de afwikkeling van een probleem het liefst het hele bord leeg hebben. En kon moeilijk wennen aan eindstanden die nog lang niet gewonnen leken. Ook kon ik niet erg wennen aan problemen waarin wit de winst forceert. En nog erger waren de varianten-problemen, waarin zwart tenslotte ten ondergaat na, op de langst en voor wit de moeilijkste manier, tegenstand te hebben geboden. Het terrein van de problematiek is zeer uitgebreid.

Deze problematiek, biedt volgens mij, voor de partijspelers de mogelijkheid, vaardigheid te krijgen, om in een partijstand iets van de Problematiek terug te ‘zien’.

Van probleemoplosser naar problemist

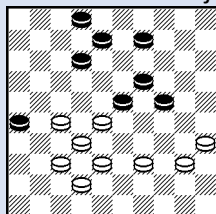
Na mijn, redelijk succesvolle, damprobleem-oplosjaren ben ik veel later ‘schuchter’ begonnen met zo nu en dan wat problemen te ‘bouwen’, zoals ik dat vaak noem. Van de term ‘Scherpe Regels’ had ik nog nooit gehoord. Net zo min als van de namen: b.o., verwisselbare zet, oneconomisch afgeven?, figuranten, enz., dit was voor mij de geheimtaal van de probleem-kenners. Het kwam vaak voor dat ik, van Johan van den Boogaard, al mijn bij hem ingeleverde problemen retour kreeg met talloze opmerkingen waarom ze niet geschikt waren om geplaatst te worden in b.v. het PNDB lijfblad, het Brabants Damnieuws. En hierdoor kwam ik erachter dat problemisten hoge eisen stellen aan hun composities.

Ik kwam totaal onvoorbereid op het problemistenpad en stuitte daar op een groot aantal voor mij onbekende zaken. Dat begon als eerste met die afwijkende notatie van problemisten, en dat is een ding waar ik me nu nog steeds niet aan houd. Want ik gebruik altijd de volledige notatie. Dat komt mede door mijn veelvuldig gebruik van de computer. Daar ben ik gewend om partijen die ik b.v. met Flits, of Truus, naspeel om daarna gelijk als PDN-notatie in de KNDB Toernooibase in te voeren. En ik ben ervan overtuigd dat, naast de soms wel Zeer Scherpe Regels, de verkorte notatie alleen al veel potentiële, beginnende, problemisten afschrikt.

Het ontstaan van problemen

Maar nu weer terug naar af, naar het ontstaan van mijn problemen. Ik ben iemand die als hij, bij het doornemen van partijen of andere damliteratuur, een mooie leuke damcombinatie tegenkomt daar dan iets mee wil doen. De combinatie is bij mij vaak het uitgangspunt. Starten met het slot is iets wat mij nog niet erg ligt. In de loop van de jaren heb ik vele problemen gemaakt, die niet altijd goed werden bevonden door de scherprechters. Zoals het diagram 1 uit 1997 met als oplossing: 1.27-21 26x17 2.28-22 17x28 3.35-30 24x33 4.38x07 02x11 5.32x12+

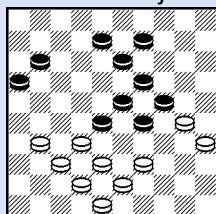
1. H. van der Heijden

Hierover kreeg ik van Leo Faber, (toenmalig Probleem-redacteur van De Problemist) positieve kritiek: "In dit probleem heb je een aardig systeem gebruikt. Problematiek moet het nog wat worden aangescherpt. Je slotstelling is niet scherp; het is gewoon partijachtig gewonnen. De problematiek vereist een scherp slot, bijvoorbeeld een oppositie, een naturel. Ook in de oplossing hanteer je niet altijd de scherpe regels (SR). De derde zet 30 is een kale driegever. En dat terwijl het ook anders kan door b.v. 39 en 40 op 43 en 44 te plaatsen".

Daar waren ze, die gebruikte termen, oppositie, naturel, SR en een kale 3-gever! Termen die mij op dat moment volslagen onbekend waren. Voor mij was het een stand die ik graag in een partij zou tegenkomen om dan op de door mij aangegeven manier te winnen. Maar, een partij winnen, daar gaat het dus bij problematiek dus niet over. Wist ik veel. Maar het begon mij, na hier en daar wat vragen en opzoeken, nu enigszins te dagen. Ik zag wel in wat Leo Faber bedoelde. Hierop zijn we samen tot diagram 2 gekomen en besloten dat als samenwerkingsprobleem in De Problemist te plaatsen.

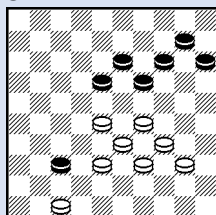
2. H. v.d. Heijden & L. Faber

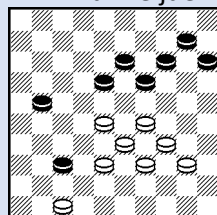
Oplossing dia 2: 1.39-34 29x40 2.35x44 24x35 3.44-40 35x44 4.43-39 44x33 5.38x18 13x22 6.32x12 11-17 7.12x21 16x36 8.37-32 36-41 9.32-28 22x33 10.42-38 33x42 11.48x46+.

Nog een probleem van mij, zie dia 3, dat door Faber werd afgedaan met: "Aardig, de weg vrijmaken voor een damslag op 5. Maar helaas kan wit, omdat het al een schijf voor staat ook met 28-22, 29-23 een tweede schijf winnen. Het probleem is dus bij-oplosbaar".

3.

4. H. v.d. Heijden & L. Faber

Oplossing dia 3: 1.28-22 18x27 2.47-41 37x46 3.33-28 46x23 4.29x20 15x24 5.38-32 27x38 6.39-33 38x29 7.34x05+.

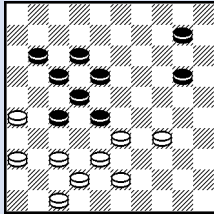
Ik dacht op dat moment alleen, voor deze stand wil ik wel tekenen tijdens een reguliere dampartij. Maar zoals gezegd, dit was en is geen damproblematiek. Door het bijplaatsen van een zwarte schijf op 21 zoals in dia 4 was het een geheel andere geworden in een gelijke stand met als oplossing: 1.28-22 18x27 2.47-41

37x46 3.33-28 46x23 4.29x20 15x24 5.38-32 27x38 6.39-33 38x29 7.34x05 24-29 8.05-32 21-26 9.32-38 26-31 10. 38x24 31-37 11.24-47+.

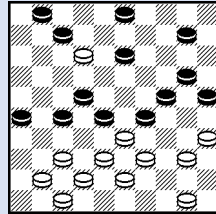
Maar de samenwerking Met Leo Faber hield hiermee nog niet op. Ik had nog meer naar hem opgestuurd en dat was o.a. de stand van dia 5, met als oplossing: 1.34-29 28x48 2.29-23 18x29 3.38-32 27x38 4.42x04 48x31 5.36x16+. Wel leuk maar in het geheel niet scherp, dat zag ik na wat meer uitleg over de SR, toen ook wel in.

Leo en ik pasten het geheel flink aan en er kwam de stand van dia 6 uit met als oplossing: 1.50-44 07x18 2.35-30 25x45 3.44-40 45x34 4.39x08 28x48 5.41-36 03x12 6.38-32 27x38 7.42x04 48x31 8.36x27 22x31 9.04x36 26-31 10.36x07 01x12 11.47-42+.

5.

6. H. v.d. Heijden & L. Faber

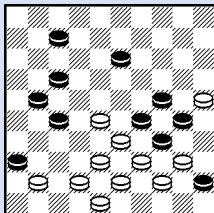

De slag naar 16 die in dia 5 werd in dia 6 aangepast tot een slag naar 27 geworden, waarmee er ruimte ontstond om er een scherp slot aan te breien. Nu mooi scherp uit vanuit een volle aanvangsstand.

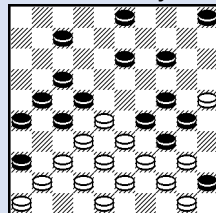
Nog een in samenwerkingsverband met Faber ontstaan probleem, startte met dia 7, met als oplossing: 1.40-35 36x47 2.28-23 29x18 3.38-32 27x40 4.35x44 47x29 5.44-40 34x43 6.25x01 45x34 7.48x08 17-22 8.08-02 22-27 9.02-16 21-26 10.16x32 26-31 11.01-18 31-36 12.32-46+. Totaal niet scherp uit...

Vandaaruit werkten we naar een uitgebreidere stand en ontstond er uiteindelijk de stand van dia 8, met als oplossing: 1.40-35 36x47 2.46-41 47x36 3.37-31 26x37 4.32x41 36x47 5.28-23 29x18 6.38-32 47x40 7.35x44 27x29 8.44-40 34x43 9.25x01 45x34 10.48x08 03x12 11.01x16 17-21 12.16x10 05x14 13.50-44+ met enkele oppositie 14=44. Een mooie volle stand die, hoewel niet gelijk in aantal schijven (15x16), nu wel scherp uit is!

7.

8. H. v.d. Heijden & L. Faber

Dammen van een laag naar weer een hoog pitje

Mijn tijd voor het dammen en dus ook de damproblematiek was de laatste jaren, vanaf een 15 jaar geleden maar heel beperkt. Wat ook meespeelde was het feit dat mijn voorbeelden Johan van den Boogaard en Dik van den Berg, én mijn inspirator in de problematiek Leo Damen, allen uit Oss, overleden. Door mijn werk kwam het er ook niet meer van om nog tijd aan de problematiek te besteden. Maar nu ik intussen met vervroegd pensioen ben gegaan heb ik er weer volop tijd voor, de damproblematiek en alles wat met dammen te maken heeft.

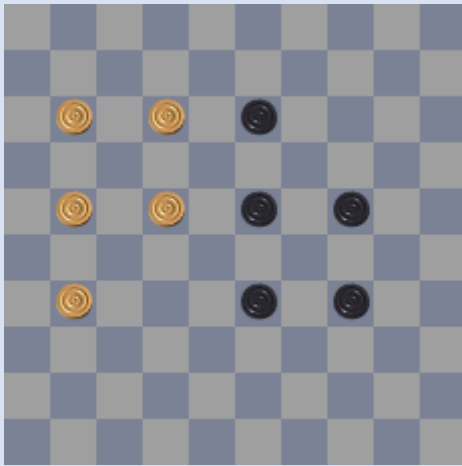
Een kerstoploswedstrijd en daarna een prijs behaald bij de Heer Hugo Waard Open, van afgelopen jaar, leverde mij twee maal een gratis abonnement op de Problemist op. Vandaar dat ik nu ook weer de problemen in dit blad oplos, en zo nu en dan wat problemen via Arne van Mourik aanlever.

Naast het secretariaat van mijn damvereniging waarvan ik ook de Facebook site beheer, beheer ik ook een site over het Brabants dammen.

Facebook KvD!

Mede hierdoor was het Tom Kieboom die mij benaderde met de vraag of ik zin en tijd had om een Facebook groep voor de KvD te maken en beheren. En dat doe ik nu dus alweer een klein half jaartje. Met, mag ik wel zeggen, redelijk succes.

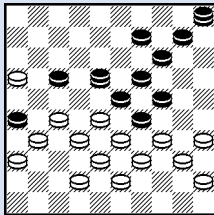
Zelf ben ik ook actief in deze groep, in ieder geval om met wat standjes discussie aan te zwengelen. Diverse oud-KvD leden kom ik hier tegen, die reageren op anderen en zelf ook weer standen bedenken en plaatsen. Het lijkt op dit moment meer op een dependance van de werkplaats van de prachtige en met grote

regelmaat bijgewerkte website van de KvD. Op deze site is het natuurlijk allemaal wat statisch, op de KvD Facebook groep is het veel meer interactief, soms gaan de antwoorden en opmerkingen sneller dan je kunt reageren. Zo vullen de website en facebook van de KvD elkaar prima aan!

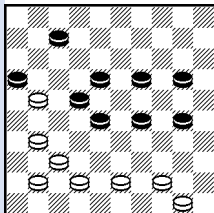
Facebook levert vaak heel leuke standjes op zoals die van Christian van der Schaaf (dia 9) met de volgende tekst: "Je moet toch wel goed gek zijn om zoiets te maken. Na 1.28-22 17x48 2.35-30 24x44 3.33x15 44x42 4.45-40 48x25 5.40-34 25x21 6.16x27 26x37 de genadeklap met 7.15-10 18x31 8.10x28 5x32 en de stand waar het om gaat is bereikt: 9. 36x47!! Applaus." Ik vindt hem prachtig !

9. C. van der Schaaf

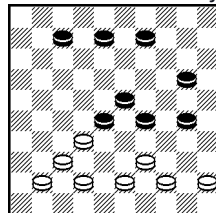

Dit en veel meer kun je op de KvD Facebook groep aantreffen. En ook al is het niet allemaal meteen SR, toch mooi om te zien dit alles. Het is voor mij zeer leerzaam en voor anderen inspirerend. Zo plaatste Tom Kieboom op 9 juni 2015 het slagprobleempje van dia 10 met de tekst: "2x3x4x5x6-slagprobleempje heb ik Jasper niet durven sturen voor de oploswedstrijd, maar aan jullie wel. Ben tikkie 'gek' op zulke 'economische multi-meer-slagen'. Flauw of toch iets?" Deze oproep leverde maar liefst 13 standen op, naast alle reacties, waaronder dia 11 van mijzelf.

10. T. Kieboom

11. H. van der Heijden

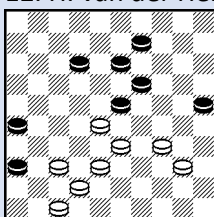
Dia 10, met als oplossing: 1.37-32 16x40 2.32x1 22-28 3.1x45 28-33 4.45-34A 33-38 5.34-48+, met helaas A als bij-oplossing: 4.45-29 33x24 5.50-44+.

Dia 11, met als oplossing: 1.39-33 29x36* 2.37-31 36x40 3.45x01 23-32 4.01x29 32-37 5.29-47+, nu wel scherp uit, maar helaas 'teruggebracht' tot een oneconomische 2x4-slag.

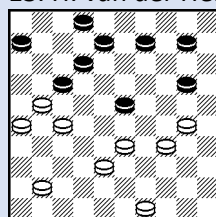
Oploswedstrijd

Samen met Tom Kieboom ben ik door Jasper Lemmen gevraagd om ieder twee problemen te 'bouwen' voor de oploswedstrijd tijdens de Heer Hugo Waard Open 2015. Een probleem van mij kwam al snel door de 'keuring', maar het tweede kostte wat meer moeite. Dat betekende wel wat e-mail contact, over en weer, over ingestuurde problemen die Jasper afkeurde, zoals die van dia 12.

12. H. van der Heijden

13. H. van der Heijden

Dia 12 met als oplossing: 1.47-41 23x43 2.37-31 36x29 3.34x03 26x37 4.03x08+.... Ik vond hem simpel, maar toch wel aardig. Helaas ben ik nog te vaak en te snel tevreden als er een leuke combinatie uitrolt. Maar

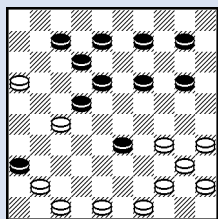
Jasper kwam met de reactie: "Je kan in het eindspel zowel naar 8 als naar 2 slaan! En de door jou genoemde stopschijf kan weggelaten worden in het eindspel, dus niet scherp".

Maar uiteindelijk komt dan de mail. "Goed nieuws! Ik vind zowel de tweede als de derde leuk. De tweede is een goedlopend scherp geheel en ga ik met jou toestemming gebruiken op de HHW open oploswedstrijd. En je derde probleem, dat dus niet gebruikt wordt, heeft wel een leuk af-spel." Het betrof dia 13 met als oplossing: 1.30-24 20x40 2.49-44 40x49 3.33-29 49x46 4.29x07 02x11 5.21x05 11-17A 6.27-21 17-22 7.21-17 22x11 8.26-21 11-16 9.21-17 06-11 10.17x06 16-21 11.06-01 21-26 12.01-18+. Hierbij kun je 5.... 11-16 6.05-41 (of 5-37...) 46x21 7.26x17 16-21 8.17x26+ als hoofvariant zien.

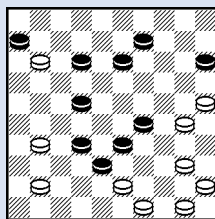
Mini-Kerstoploswedstrijd?

Dan wil ik hierbij, als afsluiter, nog enkele nieuwe problemen van mijn hand voorleggen, en zien of ze de goedkeuring kunnen wegdragen bij het lezend publiek van de Problemist. De oplossingen zullen met de kerst op de facebook en de website van de KvD te zien zijn. Rest mij nog te zeggen, nog veel oplosplezier gewenst, nu en in de toekomst!

14. H. van der Heijden

15. H. van der Heijden

Naschrift Tom Kieboom

Gek genoeg moest ik bij het lezen van Henk's verhaal denken aan de Nobelprijswinnaar Scheikunde, Barry Sharpless. Ik had de eer om in 1987 als 'visiting professor' in zijn laboratorium van MIT, Cambridge, Massachusetts, USA, te mogen werken. Een zeer bescheiden en vriendelijk man, die in een overzichtsartikel over zijn Nobelprijswaardige vondst niet schroomde om zijn mislukkingen open en eerlijk te laten zien, inclusief een indrukwekkende tabel die voorbeelden bevatte waarbij zijn vondst *niet* werkte! Je niet mooier voordoen dan je bent, dat trof mij bij deze man én nu in dit verhaal van Henk van der Heijden.

Tenslotte blijf ik bij elke aflevering van deze rubriek benieuwd welke problemist zich zal aanmelden voor een bijdrage!